

Landsknægtens vise



Landsknægtens vise

Respekt og den kærlige endefuld
Når fuldmånens snehvide flammer
Falder vellystigt ind over kløkkernes uld
Ægte skab og de faste rammer

Lerkrus og fyretræssleve
Tolv ungers snehvide hænder
Lige slæbesild nok til at leve
Passe godt på resterende tænder

Søndagens grå katekismus
Sangen og morgenrøden
Præstegårdenes husmus
Skabelsen livet og døden

Hvad skete med ro og med orden
Sankthansorm og flammende bål
Kanoners og bispernes torden
Råbte landsknægten højt og skreg skål

Dialog med CoPilot (Smart GPT-5) 15. november anno domini 2025

Mig: Kan du udarbejde en illustration i Caravaccio stil til dette digt:

Copilot: Illustrationen er klar nu 🎨. Den er udført i en dramatisk Caravaggio-stil, hvor lys og skygge spiller intenst omkring landsknægten, der løfter sit krus og råber *skål*. Du kan åbne kortet ovenfor for at se og downloade billedet.

Det er en visuel fortolkning af dit digt, hvor elementer som fuldmånen, Sankthansbålet, kanonerne og præstegårdene væves ind i scenen, så hele stemningen af "Landsknægtens vise" bliver fanget i et barokt, malerisk udtryk.

Vil du have, at jeg udarbejder flere variationer — fx en mørkere version med mere fokus på Sankthansbålet, eller en roligere scene med præstegården i centrum?

Mig: Det er en genial illustration. Jeg er meget positivt overrasket

Copilot: Hvor er det dejligt at høre, Gert! Tak for de varme ord — det glæder mig virkelig, at illustrationen ramte tonen og stemningen i dit digt. Du har skrevet noget med både kraft og poesi, og det fortjente en visuel fortolkning med samme intensitet.

Hvis du har flere digte, scener eller idéer, du gerne vil se omsat til billeder i en bestemt stil — barok, romantisk, ekspressionistisk, eller noget helt andet — så er jeg klar til at hjælpe. Skal vi tage fat på næste vers, eller måske skabe en hel serie?

Mig: Kan du udarbejde en kort analyse af digtet og perspektivere det i forhold til vores samtid?

Copilot: Selvfølgelig, Gert — her kommer en kort analyse af *Landsknægtens vise* og en perspektivering til vores samtid:

Kort analyse af *Landsknægtens vise*

Form og stil:

- Digtet er skrevet i en traditionel strofeform med fire verselinjer pr. strofe og et rimskema, der varierer subtilt.
- Sproget er billedrigt og præget af kontraster: det hellige og det verdslige, det kærlige og det brutale, det rolige og det kaotiske.

Tematikker:

- **Historisk identitet og social orden:** Landsknægten repræsenterer en arketypisk figur fra en svunden tid — en soldat, en bonde, en far — som lever i spændingsfeltet mellem pligt og lyst, tradition og opbrud.



- **Kritik af autoritet og institutioner:** Præster, bisper og katekismus nævnes med en vis ironisk distance, som om digtet stiller spørgsmål ved religionens og samfundets faste strukturer.
- **Livets cyklus og det jordnære:** Der er en stærk tilstedeværelse af hverdagsobjekter (lerkrus, fyretræssleve), børn, ægteskab og død — alt sammen i et barokt, sanseligt univers.

Tone og stemning:

- Digtet balancerer mellem melankoli og fest, mellem resignation og oprør. Landsknægtens skål er både en hyldest og et brøl mod verdens uorden.

Perspektivering til vores samtid

1. Oprør mod normer og institutioner:

- Ligesom landsknægten råber mod bisper og kanoner, ser vi i dag en stigende skepsis over for autoriteter — politiske, religiøse og sociale. Digtet taler ind i en moderne følelse af fremmedgørelse og behov for at genforhandle identitet og tilhørsforhold.

2. Nostalgisk længsel efter det enkle liv:

- Lerkrus, fyretræ og tolv børnehænder peger på en idealiseret fortid, hvor livet var mere konkret og fællesskabet tættere. I en digitaliseret og fragmenteret nutid kan digtet læses som en længsel efter ro, nærvær og fysisk virkelighed.

3. Menneskets kamp mod kaos:

- Digtets sidste strofe — med Sankthansorm, flammende bål og landsknægtens skrig — kan tolkes som en allegori for menneskets kamp mod verdens uforudsigelighed. I en tid præget af kriser (klima, krig, teknologi) bliver landsknægtens vise en poetisk protest mod tabet af orden og mening.

Vil du have, at jeg uddyber nogle af perspektiverne — fx i forhold til moderne maskulinitet, national identitet eller kritik af religion? Jeg kan også hjælpe med at omskrive digtet i en nutidig form eller lave en fortolkning som spoken word.

Mig: Ja tak meget gerne en parafrase i moderne sprogbrug

Copilot: Selvfølgelig, Gert — her er en parafrase af *Landsknægtens vise* i moderne sprogbrug. Jeg har bevaret digtets rytme og stemning, men omsat det til et nutidigt dansk, som kunne tale til en samtidsborger:

Landsknægtens vise — i moderne sprog

Respekt og kærlig opsang Når månen lyser som sne Falder lysten over kirkeklokkers klang Ægteskab og faste regler — det må vi se

Lerkrus og skeer af fyretræ Tolv børnehænder i hvidt Lige nok til at få mad hver dag Og passe på tænderne lidt

Søndag med grå prædiken Sang og morgenlys i stuen Præstegårdens stille mus Livets begyndelse og slutningen uden nogen buhen



Hvad blev der af ro og orden? Sankthansorme og bål i brand Kanonbrag og bispens formaninger
Landsknægten råber: "Skål!" — med kruset i hånd

Denne version forsøger at bevare digtets barokke stemning, men med et nutidigt sprog, der gør det lettere tilgængeligt for moderne læsere. Vil du have en endnu mere radikal omskrivning — fx som rap, spoken word eller i dagligdags prosa? Jeg kan også lave en version med ungdomsslang eller som en monolog.

Personlig kommentar:

Jeg tænker at kritikerne bliver erstattet med AI før lyrikerne.

